

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/kalendarium-prac/rok-2026/31835,11-22-maja-2026-r-Palmiry.html>
07.06.2026, 23:16

11 - 22 maja 2026 r. - Palmiry

Palmiry (województwo mazowieckie, powiat nowodworski)

Zespół pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN przeprowadził prace poszukiwawcze w Palmirach (IV etap). Lasy wokół Palmir to miejsce jednych z najtragiczniejszych zbrodni z okresu II wojny światowej. W latach 1939–1941 niemieccy okupanci przeprowadzali tu masowe egzekucje polskiej inteligencji, więźniów politycznych i działaczy społecznych. Celem badań było potwierdzenie, że szczątki wszystkich pomordowanych zostały odnalezione i godnie upamiętnione.

Decyzję o podjęciu prac podjęto na podstawie archiwalnego dokumentu, który dotyczył innego, podobnego obszaru. Wynika z niego, że trzy lata po zakończeniu oficjalnych, powojennych ekshumacji, odnaleziono tam szczątki kolejnych 14 mężczyzn. Informacja ta była podstawą do zbadania wytypowanego miejsca, aby upewnić się, czy przeprowadzona ekshumacja była kompletna.

Głównym celem obecnych badań była weryfikacja metodami archeologicznymi grobu zbiorowego ofiar egzekucji z 26 lutego 1940 r. Zasięg i lokalizację pierwotnej mogiły wytyczono precyzyjnie na podstawie połączonej analizy archiwalnych zdjęć lotniczych (1944–1947) oraz numerycznego modelu terenu.

Po przebadaniu i dokładnym przesiewaniu ziemi z powojennej jamy poekshumacyjnej, pod spodem ukazał się zarys pierwotnej jamy grobowej. Podobnie jak w ubiegłym

roku, badania wykazały, że specyfika powojennych ekshumacji – prowadzonych w niezwykle trudnych warunkach i przy ograniczonych możliwościach technicznych – sprawiała, że nie osiągnano wówczas bezpośredniego dna mogiły. W efekcie natrafiono na częściowo zachowaną warstwę pierwotnego grobu o długości około 7,5 m i szerokości około 2 m oraz miąższości około 50 cm. To właśnie w niej, a także w przemieszanej ziemi powyżej (czyli wypełnisku jamy poekshumacyjnej), odkryto kolejne ludzkie szczątki. Były to zarówno luźne kości, jak i zachowane w częściowym układzie anatomicznym. Zabezpieczono również przedmioty osobiste należące do ofiar oraz łuski i pociski będące bezpośrednim świadectwem przeprowadzanych na miejscu egzekucji. W sąsiedztwie grobu zbiorowego, ujawniono pojedynczą jamę grobową, w której także natrafiono na ludzkie szczątki.

Kalendarium Prac

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021

Rok 2022
Rok 2023
Rok 2024
Rok 2025
Rok 2026